

BCU Cluj / Central University Library Cluj

N°. 42.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Pénteken Novembernek 21-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

Mélas Cs. K. fő vezérnek azon rövid hadi relatiojáról, a' mellyet ma egy hete a' Fels. udvari hadi Cancellaria egy különös tudósításban ki adatott, és a' mellyet a' közelebb múlt posta napon mi is közlöttünk Erd. Olvasoinkal, újabb, hofszabb, és környülállasosabb jelentést küldött azon hadi Tanátsnak a' Würtemberg dragonyos Regimentnek kurir fővel ide jött Kapitányja, Baró Rafzler által, azon reánk nézve Szerentsés ki menetelü tsatáról, a' melly e' folyó hólnapnak 4. és 5-ik napjain, Pedemontiumnak Stura nevü folyó

T z

vize mellett történt. Erről ekként ír a' nevezett fő vezér:

Azon szerentséssen végzett hadi próba tétel után, a' melly *Mondovii* positionkat el foglalni akart, *Lemoine* Fr. Generalis osztály seregének egy része ellen tétetődött, számos seregekkel meg erőltette az ellenség *Madonna del Olmo* környékén fekvő táborát, és *Centale*'s *Ronchi* mellett vigyázatra ki állított seregeinket *October 29-ikén* hátrább nyomván, a' *Stura* vizének bal partyán *Morozzoig* nyomult előre. Nem engedte ugyan *Nobili* Cs. K. Generál az ellenséget tovább nyomni: mindazáltal minden nap több több seregekkel öregbitvén az ellenség maga hadi erőjét, nemcsak a' *Stura* vizé bal partyán, hanem azon környékeknek birtokában is meg maradni igyekezett; a' mellyebb további hadi operatióit előmenetelcsinálhatték volna. Arra való nézve, *October 30-ik* napján még több trüppokat vitt *Morozzo* és *Centale* alá, a' mellyek közül két Fr. lovas regiment állott már a' *Stura* vizének bal partyán.

Illyetén kúrnyúlállások közt, változhatatlánul el végzette azt magában *Mélas* fő vezérünk, hogy *October* utolsó napján minden pontban meg támadja, 's el foglalt postyaiból ki verje az ellenséget. De nem is késleltette fél tételének előkészítését sokáig, hanem mingyárt *October 30-ikát* követett éjel, az ellenség szeme láttára két hajó hidat építtetett a' *Stura* vizén, az egyiket *Castelletto*, a' másikat pedig *Montenara* mellett, a' mellyeken az ellenség meg támadására eleve ki rendeltetett két osztály seregek, az ellenséges ártilleriának szüntelen való tüz lesei közt is által mentenek, *Ott* F. M. L. divisioja *Montenara*, az *Elsnitz* F. M. Lajtnanté pedig *Castelletto* mellett, 's minelyt az ellenség eleibe érkeztek, min-

gyáft meg támadták azt, 's nem gondolván a' lövőkön lévő Fr. ártilleriának öldöklő tözével a' Cs. K. gyalogság, le üzte őket azokról, a' lovasfág pedig, jó alkalmatosságot kapván az ellenség rendjei közzé való bé vágásra; egészlen meg futamtatta, a' melly után *Ott F. M. L. Centaleig. Elsnitz F. M. L. Cunédig, Sommariva* General pedig, a' ki a' reá bizatott Colonnéval *Morozzó* meg vételére rendeltetett, semmi akadályt nem találván a' nevezett helységnél, egész *Granaig* előbre nyomultak.

Azonban úgy láttzott; mintha az első futása után meg pihent ellenség, *Centale* mellett meg akarta volna előbre nyomult győzedelmes seregünket elő mevetelenben akadályoztatni; mindazáltal mihelyt az *Ott és Elsnitz* Generálisok osztály seregeinek egyesüléseket látta volna; mindjárt onnan is el lódult, 's által futott a' *Maira* vizén; a' melly mellett a' mi tsatázott trüpjaink ölzve gyűlvén magokat estig ki pihenték; hanem akkor ismét a' *Stura* jobb partyára marsföztek, 's a' *Maglian di Sopra* környékén lévő tanyájokban le telepedtek. — E' napon igen sokan hülöttek el, és estek sebbe a' Francziák közzül; e' mellett 3 ágyút 's 800 embert fogtak el közülök győzedelmes vitézeink. — Részünkről 400 meg holtakra és meg sebesítettekre ment a' velzetés. — A' sebbe estek közt 10 fő tisztek is táltattak.

A' Cs. K. seregek *October 31-ikétől* fogva, *November 3-ik* napjáig a' nevezett tanyájokban maradtak; mindazáltal még sem akartak a' Francziák előbbi planumoktól el állani; és nagy bizodalommal vóltak az éránt, hogy a' mit *October utolsó* napján el velztettek, *November első* napjain bizonyosan vissza fogják nyerni; 's feltett széllyöket is el érne, a' mellyre mind az e-

leségnek szüksége, mind más fok vilzontagságok által kényszerítették, és hogy a' Piemonti herczegségben magoknak állandó tanyát, és ármádiájoknak tsendes téli kvártélyt szerezhessenek, mindent készek voltak meg próbálni.

Mind ezeknek eszközésekre kiváltképen azon iparkodtak, hogy a' Grenier Fr. General osztály serege a' *Stura* folyó viz bal partját előbre nyomúlhasson, *Savigliánót* el foglalhassa, a' *Duhammes* Generalis vezérlése alatt a' *Cenis* hegyén keresztül menő legítő sereggel magát ölvve kaptsohassa, és a' *Turin* felé vivő Ország úton való előbre nyomulása által, egy részről a' nevezett várostól, más részről a' *Braa* mellett lévő magazinumoktól a' Cs. K. hadi népet el szakasztkassák; a' *Vidbar* Generalis Centralis Ufáregysit' *Sibmay* folyó vizének két partyain *Foffano*; a' *Lemoine* General divisiója *Carru* és *Bene* nevű helységeken keresztül *Cherasco* eleibe menni, a' *Kray* Cs. K. hadi Tárnokmester ellenébe állott *St. Cyr* Fr. Generalis pedig magát a' több Fr. seregekkel ölvve kaptsolni, 's minden erejét arra fordítani parantsoltattak, hogy a' Cs. Kir. ármádia tökéletessen körül vétettessen. — Az ellenségnek ezen veszedelmes planuma az által is elegendőképen ki nyilatkoztatva lévén, hogy *November 3-ikán* a' *Stura* folyó viznek bal partján állott Cs. K. vigyázó seregeket meg támadta, *Genoldig* előbre nyomúlt 's *Carrut* el foglalta; szükségesnek itilte *Mélas* fő vezér, hogy az egész Cs. K. ármádia az ellenségnek bal szárnyát meg támadja, a' melly fel tett tzélnak el érése végett a' *Mondovi* erősség az ellenségnek által engedtetett, az ott volt katona őrizet *Cherascoba* által tétetett, és a' *Stura* folyó viznek jobb partya el hagyattatott.

November 3-ikán oda hagyván hadi seregeink *Maglian* mellett lévő tanyáját, *Foffano* és *Maren-*

ne mellett telepedett le. E' napon marfiroztak bé a' Francziák *Saviglianóba*, *Fossano* küllő várasaiba, és *Bennebe*, fel kérték a' *Fossanói* erősléget, és egynéhány haubitzákat bé is hánytak oda. Az illy környüttállások közt szükségesnek tartotta *Mélas* fő vezérünk a' Francia seregeket November 4 ikén meg támadni, és a' Turinba vivő Ország útnak bátorságos lenn tartása végett, *Lattermann* Generalt, 6 granatiros batallionnal, *Carmagnolából* Raconigibe marfiroztatni.

Ezen fel tett czélnak eszközlésére, a' miképen, a' közelebb múlt posita napon költ Magy. Kurirnak 643-ik lapján meg jegyzettük, három colonnéra osztatott fel a' Cs. Kir. armádia, melyeknek kormánya *Ott*, *Mitronszky* és *Gottshelm* Cs. K. Generalisokra bizattatott, a' kik November 4 ik napján viradtakor, a' nékiek adatott parantsolat szerént, egyfzerre meg támadták az ellenséget, és noha egynéhány óráig ki nem mozdithatták azt álló helyéből: mindazáltal végtére zurzavarba hozták őket bátor gyalogságunk, és ártillériánknak heves tüze, el foglalták *Saviglianót*, 's egészlen a' *Maira* vizéig üztek a' futó ellenséget. Azomban még is egy ellenséges osztály sereg jöven ki a' *Pó* vagy *Padua* völgyéből öszve akarta magát a' *Grenier* General colonnéjával kaptsolni, *Saviglianóig* előbre nyomúlt, ki mozdította onnan a' *Perseh* granatiros batallionját, 's a' *Marenne* vivő Ország útjaig ment előbre. Még is mindazáltal semmiképen nem hátráltatott vitéz seregeinknek elő menetelek, és semmiben semmi váltoást nem szenvedett *Mélas* fő vezérnek a' planuma, mivel, minekutanna *Sommariva* Generalis a' *Reisky* gyalog regimentjével és a' *Lobkovicz* lovas seregének 2 escadronjával a' *Savigliano* mellett öszve gyült ellenség ellen küldetett volna, azt nemtsak az, hogy onnan kiüzte, hanem e' mellett 400 emberét is fogságra

ajtette. Azon időben az *Elsnitz* és *Mitrovskzy* Generálisok egyesült osztály seregei is reá ütöttek a' *Centale* mellett ismét öszve gyült Francziáságra, és onnan is szerentséssen el üzték őket, és ha a' setét éjjel bé nem következett volna, tovább is folytathatták volna el kezdett győzedelmeket.

De hogy annál több hafznos következései légyenek ezen diadalomnak, és hogy tökéletesen el töröltethessenek az ellenségnek el szélylyedett osztályai, a' következett napra, az az, *November 4-ikére* halasztatott a' Francziáknak további üldöztetések, a' melly végből *Ott F. M. L. Ronchiig* és *Madonna del Olmóig*, *Elsnitz F. M. L. Morozzóig* parantsoltattak marfirozni, és az ellenséget üzür, mellyet a' rezervában állott 1500 főből álló ellenség sem akkor, sem *Otto Generálisnak Madonna dell Olmóig*, és *Elsnitz Generálisnak Morozzoig* lett nyomulásokkor észre nem vett, és így midőn mind a' kettő a' *Stura* folyóvizéhez közelgetett volna, azok közül, a' kik a' nevezett vizén az által ellenébe lévő partra által akartak úszni, 400-an abba fúltak, 100 lovas Franczia által ment, a' többi pedig, a' vízbe el temettetett pajtásaiknak szerentsétlenségek által el rettentetvén, fegyvereiket el hányták, 's rabságra adták magokat.

Az ellenségnek e' két napon szenvedett kára 8000 embernél többre ment, a' kik közül hogy nagy számmal vesztették légyen élteket, abból világos, hogy 6 óránira rakva volt a' tsata piacz holt testekkel. — Az el fogatott 4000 Francziák közt 180 tisztek, és egynéhány brigada Generálisok is találtattak, és a' következett több napokon is, hol többen, hol kevesebben vitettek bé. E' mellett 5. ágyú, és 2 munitios szekér nyeretetett el tőlök. — A' mi el hullott, meg sebesit-

tetett, és fogságba esett embereinknek 2022 emberre tétetődik a' fázatok, a' melly Adorian Generalisnak halála által, a' ki az *Elsnitz* F. M. L. colonnájának avantgardáját vezérelte, nagyon fájdasaffá lön.

Az el hálottaknak ezek a' neveik: A' most nevezett *Adorian Generalis*; *Obel* Fő Strázsames-
ter és *Gr. Lázár Kapitány* a' *Gyulay Regiment-*
jéből; *Raab All-Hadnagy*, és *Flanderka Záltlő-*
tartó a' *Stuártéből*; *Fridericy Z.tartó* a' *Fürsten-*
bergéből; *Krolakovich Z.tartó* az *Alvincziéből*; és
Julius Regiment-Adjutans a' *Kheuléből*.

2. Sebbe következendők estek; *Pothornyay* Ka-
pitány, és *Rogach* F. Hadn. a' *Perseh granatiros*
batalionnyától; *Unger* és *Pflugel kapitányok*,
Ehrenstein A. Hadn. 's *Hermann Z.tartó* a' *Fürsten-*
berg Rgből; *Gr. Varkovich* A. Hadn. és *Dumaz*,
Müszinger és *Jorkovich Z.tartók* a' *Sztáraiéből*;
Offner, *Czebeli* és *Pálzky Kapitányok*, *Einhäuser*
F. Hadn. *Hure*, *Zuchar*, *Schneit*, *Paal*, és *Murgics*
A. Hadnagyok, *Récsey* 's *Mocsáry Z.tartók* a'
Gyulaiéből; *Palmano*, *Fekete* és *Habermann* Ka-
pitányok, *Simelmeyer*, *Santa*, és *Pokorny* F. Had-
nagyok, *Herovich* és *Orban*, A. Hadnagyok, 's
Marton Z.tartó az *Alvincziéből*; *Malovecz* és *Rein-*
hard Kapitányok, *Schuar* és *Eschinger* F. Had-
nagyok a' *Kheuleből*; *Manfroni* és *Hauger* Kapi-
tányok, és *Stephai* F. Hadn. a' *Mitrovizkiéből*;
Schröckinger Oherster, *Renner*, *Schaller* és *Kosz* F.
Hadnagyok, *Kreisz* A. Hadn. *Kosz*, *Steeger*, *Krausz*
Gaszgeb és *Streitfeld Z.tartók* a' *Huféből*; *Ralky*
Kap. *Fuhrmann*, *Freytag* és *Zaruba* F. Hadna-
gyok, *Luketich* és *Barbazetto* A. Hadnagyok a'
Reiskiéből; *Hoffmann* Kap. a' *Stuártéből*; *Würth*
F. Hadn. a' *Nenni Granaterossai* közzül; *Rencz*
Kap. a' *Terziéből*; *Ziegler* Adjutans a' *Pionierék*
közzül; *Braschma* lovas Kap. és *Krulikovich* F.

Hadnagy a' Császár dragonyos Rgből; *Coletti* Kap. és *Ogarelicza A.* Hadn. a' János F. Herczegéből; *Werner* és *Corer A.* Hadn. a' Karaczaiból; *Makay* és *Herbaczy A.* Hadn. a' Württembergéből; *Sardagna* Kap. és *Limpenz A.* Hadnagy a' Lobkoviczéből; *Zinn* Oberlt. *Lewenehr* Kapitány *Hickijck*, *Hahnenbaum*'s *Niederhalt F.* Hadnagyok, és *Branetz A.* Hadnagy a' *Lewenehr* drag. Rgből.

3. *El fogattattak*: *Schink F.* Hadn. a' Reiski Rgből, és *Ottanovich A.* Hadn. a' Schmelzer könyű batallionjából.

Azon Cs. K. fő hadi tiszteken kívül, a' kettőt *Mélas* fő vezér elsőbb rövid relatiojában nagyon megcéltat és vers. Cs. Kapitány első különös kegyelmességébe is ajánlott, nagyon magasztallya.

a) *Ott F. M. L. Weber* Oberflert a' Stuart Rgből; *Thelen* Obristlajtnantot, *Novack* és *Ottenberg* Majorokat a' Fürstenbergéből, *d'Albeck* és *Herglogs* Kapitányokat a' Stuartéből; *Dworzack* Kap. és *Pavics*, *Münzer*, 's *Herovich* fő Hadnagyokat a' Fürstenbergéből, és *Hohenfeld* Obristlajtnantot egy granatéros batallionnak *Commendansát*. — *Nimbsch* Oberflert, *Provancheres* Obristlajtnantot, *Walterskirchen* Kapitányt, *Esch*, *Gr. Salm* és *Brigido* Hadnagyokat a' Karaczay lovas Rgből; *Henzy* és *Gordon* Kapitányokat a' János fő Herczegéből; kiváltképen pedig *Müller F.* Hadnagyot a' maga *Adjutansát*, *Leutreuter F.* Hadnagyot a' *H. Lichtenstein F. M. L.* *Adjutansát*, mindkettőt a' Württemberg Regemantjéből való derék tiszteket.

b) *Elsnitz F. M. L.* el meri maga részéről mondani, hogy *Groszer* Obristlajtnant és *Gr.*

Harraoh Major a' Lobkovitz Rgből; *Mecséry* Fő Strázsamester, és *Herring* F. Hadn. a. G. Q. M. Stabtól; *Beck* Kap. a' Kheul Rgből; *Hirsch* Kap. *Werndel*, és *Hohenhauser* a' Gyulaiéből, és *Roy* Kap. a' Hufféből igen igen ditsiretessen viselték legyen magokat.

c) *Mitrowszky* F. M. L. is nagyon magasztalja a' Reisky Regementjének Commendansát, *Knöpfel* F. Strázsamestert; *Tomassich* Majort, 's *Reinisch* Kap. a' G. Q. M. Stabtól, *Strassoldo* Majort a' Terzy Regből, és *Frank*'s *Rafzler* lovas Kapitányokat a' Würtembergéből.

Önnön maga a' fő vezér *Mélas*, a' már mászszor is említettett fő tiszteken kívül *Perhaska* Oberstert a' G. Q. M. Stabtól; *Schimpf* és *Percel* Majorokat, 's *Würker* fő Pattantys mestert az artieriától; Gr. *Radeozky* Obriflajtnantot, H. *Sulkowsky*, *Brusch* és Gr. *Torres* Flügel Adjutansokat; maga Adjutansát a' *Kray* Regementjéből való *Lang* Kapitányt; *Hartzer* F. Hadnagyot a' maga Regementjéből, a' kik mind ketten fáradhatatlanul viselték magokat ezen sok bajjal ösze kötött tsatában, felettébb ditsiri.

Francia Respublika.

Bonapart-t meg vendéglette a' két törvény-tévő Tanács Nov. 7 ikénn a' gyözelemnek templomában (ennekelötte St. Szulpitzius templomának neveztetett), a' melly igen fényesen fel volt ékesítettve. A' vendégségben sem aszony személlyek, sem nézők nem voltak. — A' Directorium, a' ministerek, néhány Párisban lévő nevezetesebb Generálisok, a' két Tanácsnak tagjai különös asztalnál ebédeltek, 700 fogásból ál-

lott az ebéd, és még is rövid és csendes volt. A' több környülállásokat el-halgatván tsak azt említjük, hogy a' Champaniai bor forgása közt, az öreg Tanács elöülője a' *Francia Republikáért*; az ifjabb Tanács elöülője a' *Fr. hadi és hajó seregéért*; Bonaparte fő vezér a' *Francia közt való szoros egyességért*; Moreau Generális a' *Fr. Republikának hivszövetsegeseiért*; Malsaredo Spanyol Admirális a' *Tengereknek szabadságokért*, s. a. t.

A' Vendei osztályban nagyon meg szaporodott *Chouansok* még most is sok puztitást esgyilkoságot vílznek végbe, kiváltképen azokban a' helységekben, a' mellyek ellenek fegyvert fognak. — *October 28-ik* napján illyetén értelmű rövid levelet küldött a' *Francia Libré* nevű Generálisok, Alsó Normandiában, a' *Caën* városbeli municipalitásnak:

„♦ Királyi és Catholika ármádia! Tisztviselők, épen most szándékozom közéték bé menni tüzes kanócokkal, mindnyájan legyetek tenseségben; valaki fegyvert fogand ellenünk, meg nem fogunk néki kegyelmezni.“ s. a. t. Az ellenek küldetett republikánusi vezérek azon iparkodnak, hogy ezen béketelen embereket minden oldalról körül foghalsák, 's-egyízerre véget vessenek a' hazafiak közt való háborúnak.

Sem magától *Bonaparte* fő vezértől, (igy panaszkodik a' *Propagateur* nevezetű Parisi közönséges ujság levél), sem úti tarsaisól ki nem lehet tanulni, minémü állapotban hagyattatott légyen *Egyiptomban* a' *Fr. ármádia*, holott 30 ezer familia szorgalmatoskodik oda vitetett fiainak bődög vagy bődogtalan sorsáról. — Ez a' szerentsétlen *expeditio 13 linea* hajójába, 400 szék

litó hajójába, 40 ezer emberébe, és 150 millió liyerébe került a' Fr. Respublikának.

Közönségesen azzal hízelkednek magoknak a' Párisiak, hogy nem sokára helyre fog a' békeesség Európában állítatódni, melyre minden nemzeteknek ugyan, de kiváltkepen a' Francziáknak igen nagy szükségek vagyos, mivel nekik se pénzek, sem eleségek, sem emberek nints elegendő, és darab időtől fogva, sem a' polgári tisztviselők, sem a' hadi tilztek semmi fizetést nem vettek, 's olly ritkára lett köztök a' pengő pénz, hogy minden kész vólna adni, de senki sem szeret venni. — Mivelmost Fr. Országból kell az armadiákat tártani, kéntelen a' fő Kormányfőnek erőszakosan is pénzt költsönözni.

Batava Respublika.

Brüne Francia fő vezér, a' múlt Octobernek utolsó napján *Amsterdamba* menvén, igen fényes pompával fogadtatott. Vendégségek, tüzi mesterségek, házaknak éjjeli meg világosítások, 's több esélék tétetődtek az ő kedveért, és azon 2000 főből álló Fr. sereg, a' melly kétség kívül ott fog őrizetben maradni, nagyon emelte azon pompának fényességét. *November 5-ik* napjára *Hágába* váratott, a' hová harmad nappal annakelőtte bagazsiája, 's lovai is meg érkeztek. — Az utólsóbbak közt hat ritka szépségű lovak is vóltak *Brüne* Fr. Generálisnak. — Ez, el hagyani készül a' Hollandiában lévő Fr. armadiát, melyet addig, a' míg az Anglo Russzus seregek onnan tökéletesen ki költöznének *Gen. Gouvion* fog commandirozni. — *Hágában* is nagy pompával fogadtatott el *Brüne* Fr. fő vezér, és az ezen Respublika eránt mutatott szolgálatjáert gaz-

dagon meg fog jutalmaztatni, — Ő utánna *Daen-*
dels Belga Generális is oda ment, — A' *Hagaban*
 eddig vólt Fr. minister *Guyot* Párisba vissza hi-
 vatván, legédje *Desforgnes* polgár maradott ott
 helyette. — Ugy hallatik, hogy a' közönséges bé-
 kefféig egy Angliai flotta fogna a' Texeli kikö-
 tő helyben maradni ; de hogy szabadosabban
 fogna a' kereskedés folytatódni, mint ennekelöt-
 te való esztendőben. — Azonban egynéhány
 ágyús hajók, falupok, kutterek, és két 36 ágy-
 gyus fregatok fognak a' *Havre de Gracii*, és
Dünkerkai kikötő helyekből oda menni, 's mago-
 kat a' *Castagnier* Admiralis escadrejével ölzve
 tsatolni. — A' *Süderzéből* (az az, a' Német ten-
 gernek Hollandia közt lévő, 15 mélföld hosszasa-
 gú, és 10 mélföld szélességű nagy öbléből) mind
 ki tákarodtak már az Anglus hajók, holott ezen
 expeditiónak alkalmatosságával 155 hajóikat rab-
 lották el a' Belgáknak. — Azon 3 millió forint-
 hoz, a' melly a' Texeli flottának felállítására
 a' két Kamara meg egyezeséből rendeltetett va-
 la, ismét 2 milliót kívánt az első Kamara, de
 arra tellyességgel nem akart a' 2-ik Kamara ál-
 lani. — A' *Nassau* nevezetű 64 ágyús Anglus ha-
 jó a' Texeli kikötő hely előtt ugyan el süllyedt,
 hanem a' rajta vólt emberek meg menekedtek a'
 haláltól.

Azon közönséges beszédjében, mellyet a'
 törvényhozó Kamaráknak Előülője a' Yorki Kir.
 herczeg Capitulatioja ki hirdetésének alkalma-
 toffágával, a' N. Kédviselek gyűlésében mondott,
 a' többek közt illy ki fejezésekkel élt: „Nemze-
 ti Képviselek! Nekem vagyon egy olly történet-
 nek ki hirdetésére szerentsém, mellyhez hason-
 lót Hazánk historiajának könyveiben épen nem
 találunk, és a' mellyre még a' mi leg későbbi
 maradékink is bámulással fognak vissza tekinte-
 ni. — Egy Generalis, a' ki eleinte háromszorta

Jobb hadi erővel igyekezett bennünket megatni, végtére maga kért a' szabadonfelmentésre engedelmet. Néhány napokig fogva magok az elementumok is kedveztek minékünk, 's igen sok károkat okoztak ellenségeinknek, egynehány hajóik, a' mellyeken lovas katonaság volt, el süllyedtek. — Most már a' hátszát is szabadon foly, minden arra tétetődött árestálás le vétetődött arról s. a. t.

Azok ellen a' Belgák ellen, a' kik az Anglo-Ruisszus seregeknek északi Hollandiában való lételek alatt az Orániai herczegi Ház eránt való indulatjokat nemtsak szóval, hanem tselekedeteik által is ki nyilatkoztattak, és sokan házajokat is el hagyták, igen kemény törvényt hozatott a' két Kamara által a' Hágai Directorium. E' mellett azt végzette, hogy minden municipalitások, az az, polgári Előjárók, jegyezzék fel nevenként azokat az idegen nemzetbelieket, a' kiknek e' folyó esztendőben passeportot, az az, szabados utazásra való leveleket adtanak, azoknak korokat, rangjokat, és azon helyeket is, a' hová mentenek, szorossan fel jegyezvén.

A' Yorki herczeg November 1-ső napján indult el a' Texeli kikötő helyből Anglia felé; a' Helderi fél szigetben 1500 darab artilleriát vonó, és lovas katonaság alá való lovat adtak el, jobbadon a' Hágai Kormányzék vette meg azokat a' Respublika szomára, holott ujobban erősen verbuálnak.

Olasz Ország.

Velenczéből így irnak November 4-ik napján: Tegnap előtt halálozott itten meg a' Cardinalis Gyülekezetnek a' Conclave alatt való Cerimoniariusá Monsign. *Dini. Mons. Caracciolo di Martina* Bécsbe utazott azon testamentumnak Császár Ö Felségéhez való vitelére, a' mellyet néhai *VI. Pius Sz. Pápa*, halála előtt kevés napokkal *Velencebe* készített, 's néki által adott. Egy valaki illyetén építafiumot írt ezen meg bődösgült fő papnak:

Pius, in Sede — Magnus,

Pius ex Sede — Major,

Pius in Coelo — Maximus.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egy tudós hazánkfia *T. T. Bánóczy János*
Fényes Litkei Plebánus Úr pedig illyent:

Gallica Gens rapuit Peregrinum, Te Pie Sexte!

Et simul exuvias possidet Illa Tvas.

Quam bene praedictum: Peregrinus Papa fuisti,

Ast satis! in Coelis non Peregrinus eris.

Nasseli Generalis parantsolatjából, ismét látga kezkenöt kell a' Római Statusokban lakó Zsidóknak süvegeiken viselni, mint viseltek a' revolutió előtt is, a' melly jel által a' több nemzetbeliektől meg szoktak különböztetni. — Azok, a' kik valamely örökséget vettenek magoknak a' democratica kormányozás alatt, kötelesek azokat, pénzek vissza térítése nélkül is vissza adni. Azok, a' kik nagy indulattal viseltették a' Francziákhoz, lassan lassan ki kerestettek, 's ki küldtetnek a' Római Statusokból. — Ezek közzöl valók azok a' Capitoliumi 5 Notariusok, a' kik néhai *VI. Pius* Papa dethronizálásában nagy buzgoságot mutatták.

Török Birodalom.

A' Batava Respublikának eddig Fényes Portánál vólt követje Baró *Deden*, a' Szultan világos parantsolatjából, *Konstántzinápolyt* el hagyni kánteleniteteit, a' honnan két Titoknokjával, egy *Teslar* nevű Franczia polgárral, és egy *Friberth* nevű Némettel, October 10-ikén hazája felé el is indúlt.

Az ott vólt Spanyol követ *Don Joseph Boü-Égny* is hasonló értelmű parantsolatot vett October 1-ső napján a' Szultántól, melly szerént néki is el kellett onnan 14 nap múlva távozní.

A' *Konstántzinápoly*ban vólt egy *Ország* egy *Fermánt* nyertek mely által nékiek Galata külső városban templomot építeni meg engedtetett, a' mint-hogy hozzá is fogták már az építéséhez. *Konstántzinápolyhoz* nem messze, egy *Hiais-Kioi* nevű városban, a' mellyben tsupán Zsidók laktak, October 1-ső napján 700 ház égett el. Ezen szerentsétlen lakosoknak igen sok segedelmet adott a' *Szultan*.

A' közép tengerben lévő Orosz hadakozó hajók közzül, egynéhány vissza ment a' *Konstántzinápolyi* Canalison keresztül *Krimiába*; egyik közzülök fel akadt a' tengerben lévő homok tornyon, hanem nagy ügyvel bajjal tsak ugyan meg szabadítatott. Ellenben ismét 4 hadakozó hajók mentek *Krimiából* a' közép tengerbe.

Tepe Dellen' Aly Bassa, a' ki az Ex-Veleni Respublikának néhány örökségeit, ugymin *Provesát*, *Bonizzát* s. a. t. őrizet alatt tartya, az említett Ex-Respublikához tartozott szigeteket el akarta tsábitani, 's maga birodalma alá hajta; azon okból 12 spiont küldött a' *Gefaloniai*

szigetbe, a' kiket a' *Corzyrai* szigetben lévő Orosz katonák el fogván, hajóiknak árboczfaira, egymás után mind fel agatták. — A' Konstanziánápolyban lévő Orosz követnek, *Tamara* Generálisnak, kivansága szerént, most már egy Fermánt küldött a' Fenyés Porta a' nevezett Basának, azon rendelés mellett, hogy ő mingyárt hagyja óda *Prevezát* és *Bonizzát*, 's tellyefféggel ne avatkozzék az Ex-Velenczei szigeteknek jövődöbeli sorsokban, a' mellyek eránt már a' *Petersburgi* udvarral végbe ment az egyeffégg.

Elegyes Dolgok.

Az Ex-Cisalpina Respublikának nevezetes tagja, *USethéll* *Oriz* és *Sopransity* *Librey* *Cluy* figurát mutatnak most Parisban, mind a' kettőt szívesen fogadta *Bonaparte* fő vezér tiszteletére lett menetelékkor, hanem semmi reményféggel nem nyújtott nékiek előbbi republikanusz dítföstégeknek vissza nyerhetéséhez — A' Fels. Orosz Császár *Dorpatban* fog a' *Curlandiai* és *Lieflandi* tanuló ifjuságnak kedveért, egy Univerzitást fel állítani, a' mellyben 16. Professor fog lenni, 's egynek egynek 1500 rubel fizettetni esztendőnként. Most veszia' *Helvécziai* Directorium magát, észre hogy állandó armadianélkül lehetetlen azon Respublika mastól való nem függését sérthetetlenül fenn tartani.]

A *Würtembergi* helységekkel igen keményen bánnak a' *Franeziák* azon okból, hogy az uralkodó herczeg, köteleffége szerént egynéhány eze, főből álló sereget küldött a' Cs. K. armadiá segitféggére.

D. D. S.